

Människovärde

FÖR VARJE MÄNNISKAS UNIKA OCH OKRÄNKBARA VÄRDE

NR 1/2024

**För livet.
För människovärdet.**

TEMA: Abort

SIDA 4

Abort har inget i grundlagen att göra

TEMA: Dödshjälp

SIDA 9

Självbestämmande ett dåligt argument för dödshjälp

TEMA: Surrogatmodraskap

SIDA 12

Olivia Maurel föddes av surrogatmamma

En röst för livet och människovärdet

Människovärde bevakar och försvarar frågor som rör människovärdet. Föreningen har som ändamål att verka för en ökad respekt för människans unika och okränkbara värde från livets början till dess slut, samt vara ett forum för en konstruktiv etisk dialog i frågor som rör människovärdet.

Arbetet vilar på *den kristna värdegrunden* att allt mänskligt liv är lika mycket värt från befruktning till en naturlig död och på *människovärdesprincipen*, idén om människans värde oberoende av personliga egenskaper och funktioner i samhället.

Verksamheten bedrivs genom tre grundläggande uppdrag: utbildning, opinionsbildning och rådgivning.

Organisationen är politiskt och religiöst obunden.

**LÄS MER PÅ
MÄNNISKOVÄRDE.SE**

DU ÄR VÄL MEDLEM?

LEDARE

Det unika och okränkbara människovärdet

Återigen har vi rockat sockarna för att hylla allas lika värde och visa att vi gillar olika. Samtidigt som de flesta ofödda barn med Downs Syndrom aldrig får födas. Karen Flö är mamma till en dotter med Downs Syndrom, och hennes tankar kan du läsa om på sidan intill.

Under våren kommer vi rikta opinionsbildande arbete till kommittén vars uppgift är att utreda eventuell grundlagsskydd av abort. Förslaget från Tidöpartierna är på många sätt märkligt. Bland annat nämner de enbart kvinnan i sin argumentation, och inget överhuvudtaget om det ofödda barnet. Läs mer på sid. 4.

DN-journalisten Sanna Torén Björllings bok *"Slaget om aborträtten"* har fått en hel del positiva recensioner i svensk media. Boken är lättläst och intressant, men tyvärr lika förutsägbar som alla annan abortliberal litteratur. Läs vår recension på sid. 7.

Självbestämmande är ett vanligt argument när det gäller dödshjälp. Men varför skall i så fall döds-hjälpslagar innehålla begränsningar? Och varför har vi då begränsningar när det gäller organförsäljning, dvärgkastning, slaveri osv? Läs mer på sid. 9.

Surrogatmödraskap gör barn till handelsvaror och beställningsbara objekt. Olivia Maurel från Frankrike föddes 1991 av en surrogatmamma i USA. Idag arbetar hon aktivt för ett totalförbud av surrogatmödraskap. Hon menar att både barn och surrogatmamma utsätts för en traumatisk separation som följer dem resten av livet. På sid. 12 kan du läsa hennes berättelse.

Abortläkaren Bernard Nathanson var med och kämpade för fri abort i USA på 1960- och 70-talet, men bytte senare sida. I en tidningsintervju från 1986 berättar han hur de genom lögn lyckades manipulera media och folkopinionen.

Intervjun finns på sid. 14–15. Missa inte den!

Hoppas du hittar mycket läsvärt i det här numret! Glöm inte att besöka manniskovarde.se, som nyligen uppdaterats med nya menyer och två nya sidor: TILL JOURNALISTER och TILL VÅRDPERSONAL. Där hittar du också alla tidigare tidningar.

För livet.
För människovärdet.

Cecilia B. Klingberg
Ansvarig utgivare

OBS! Många av texterna i detta nummer, med länkar till källorna, hittar du på manniskovarde.se/blogg.

**FÖLJ OSS PÅ
FACEBOOK,
INSTAGRAM,
TWITTER
OCH GAB.**

PS. Fr.o.m. nästa år kommer vi att mejla ut alla nummer av vår tidning, så detta är sista papperstidningen du får. Skicka därför din mejladress till info@manniskovarde.se om du inte redan gjort det. Då kan du också få vårt digitala nyhetsbrev varje månad.

människovärde⁺

Tidning utgiven av föreningen Människovärde

Kontakt: Gunstavägen 23 • 74151 Uppsala
018-129300 • info@manniskovarde.se
www.manniskovarde.se

Ansvarig utgivare:
Cecilia B. Klingberg
cecilia@manniskovarde.se
Layout: DJESIGN
Tryckeri: Ljungbergs
Utgåvor: 3 ggr/år

Människovärdes styrelse:
Johanna Byman (ordförande),
Emelie Rynningsjö,
Cecilia B. Klingberg, och
Brita Storlund

Gåvor till Människovärde:
Bankgiro: 5219-0238
Bankgiro (OCR): 5223-1198
Swish: 123-1471341

Fosterdiagnostik i Sveriges Radio

I programmet Kropp & Själ i Sveriges Radio från den 12 december 2023 framkommer att medellivslängden för människor med Downs syndrom fördubblats under de senaste 50 åren, delvis tack vare hjärtoperationer. Tidigare var medellivslängden omkring 30 år men är nu över 60 år.

Karen Flö är kommunikatör på Svenska Downföreningen och delade i programmet med sig av sina erfarenheter att i graviditetsvecka 17 få beskedet att deras fjärde barn hade Downs syndrom. Hon beskriver ensamheten de kände och att de också hade velat ha information om vad det skulle innebära att låta barnet födas. Men hos barnmorskan fanns inte ens en broschyr och Flö kän-

de sig konstig för att hon ens ställt den frågan. De informerades om att de flesta andra i samma situation väljer abort, och eftersom Flö redan var i vecka 17 hade de bara några dagar på sig att fatta ett beslut då gränsen för fri abort är vecka 18. Men ju mer hon själv läste och tog reda på om Downs syndrom desto större lättnad kände hon. Och i slutet på vecka 17 bestämde de sig för att behålla barnet.

Flö beskriver glädjen när dottern Liv fötts och hon för första gången fick höra hennes skrik. Äntligen hade hon kommit! Liv är nu 7 år och en solstråle som skänker glädje till familjen. Flö säger med eftertryck att det inte finns en enda sak med Liv som hon inte vill

ha. Hon kan däremot känna en sorg över att abort till en början ens var ett alternativ bara för att Liv har Downs syndrom och att detta känns som en stor orätt mot henne.

I programmet understryker man vikten av att fosterdiagnostik ska vara frivilligt för blivande föräldrar. Det måste vara lika tillåtet att tacka nej som att tacka ja till testningen. Men bara det faktum att det erbjuds kan ofta uppfattas som en rekommendation eftersom många blivande föräldrar, liksom Flö, litar på att det är vården som vet bäst. Flö anser att mödravården också borde erbjuda information om vad det innebär att leva med ett barn med Downs syndrom.

♥ SWISHA EN GÅVA! ♥
123-147 13 41

Abort har inget i grundlagen att göra

Tidöpartierna har för avsikt att grundlagsskydda "rätten till abort". I en debattartikel i Expressen den 9 mars 2023 meddelade de att detta handlar om jämställdhet och kvinnors rättigheter. "I Europa har flera länder antagit restriktiva abortlagar och dessa inskränkningar har fått fruktansvärda konsekvenser, bland annat har kvinnor dött i olagliga aborter", skriver de utan att ge något exempel på vilka dessa länder är.

Förutom Polen känner vi inte till några andra europeiska länder som skulle ha gjort inskränkningar i sina abortlagar under de senaste åren. Den nederländska abortläkaren Rebecca Gomperts, som doktorerat på Karolinska institutet, säger också i en intervju på SVT Nyheter 2020 att tillgången till fri abort i Europa istället ökat och att Polen är enda undantaget. Dock har Polen haft restriktiv abortlag sedan 1993 så inte heller det är något nytt, trots tillägget 2020 där även diskriminerande aborter på grund av funktionsnedsättning hos det ofödda barnet förbjöds.

I vilka europeiska länder har kvinnor dött av olagliga aborter och varifrån kommer dessa uppgifter? Många europeiska länder, inklusive Polen och Malta där abort är så gott som förbjudet, finns bland de länder med lägst mödradödlighet i hela världen enligt WHO:s statistik (2000–2020). Under denna tid ökade däremot mödradödligheten i USA, trots den dåvarande garanterade tillgången till fri abort. När man i det redan abortliberala Storbritannien lätade på restriktionerna 2020 och började tillåta aborter även på distans, dog kort därefter minst tre kvinnor av laglig abort. Vill man bekämpa mödradödlighet är det god standard på vården, tillgång till mediciner, antibiotika och kompetent vårdpersonal som är avgö-

rande faktorer, oavsett hur abortlagen ser ut.

Varken liberala abortlagar eller grundlagsskydd av abort innebär heller någon garanti för jämställdhet eller kvinnors rättigheter. Många kvinnor plågas i det tysta av aborter som gjorts för flera år sedan. Enligt en studie som publicerats 2023 uppgav dessutom 61 procent att de pressats av omgivningen eller av andra sociala och ekonomiska omständigheter att göra abort.

Abort kan även innebära en riskfaktor för mental ohälsa och självmordsbeteende. En tvådelad finländsk studie som publicerats 1996 och 2014, där man länkat olika register mot varandra, visade att självmordsfrekvensen var högst bland kvinnor som gjort abort under det senaste året jämfört med kvinnor som under samma tid fött barn, haft missfall, eller bland kvinnor i fertil ålder som inte varit gravida. Studier från Danmark, USA och Australien har enligt prolife-sajten Life News gett liknande resultat.

Forskning av den numera avlidne professorn David Fergusson från Nya Zeeland – som var tydlig med att han var för fri abort – har visat att abort är en riskfaktor för depression, ångest, missbruksproblematik och självmordsbeteende, även efter att man beaktat socioekonomiska faktorer, tidigare mental ohälsa, eventuella övergrepp, utbildningsnivå, etnicitet osv. Enligt en svensk undersökning som publicerats 2020 är föräldraskap förknippat med lägre självmordsfrekvens för både kvinnor och män i åldern 25–44 år.

Europadomstolen säger i rättsfallet A, B och C mot Irland (punkt 213–214) att kvinnans rätt till privatliv enligt artikel

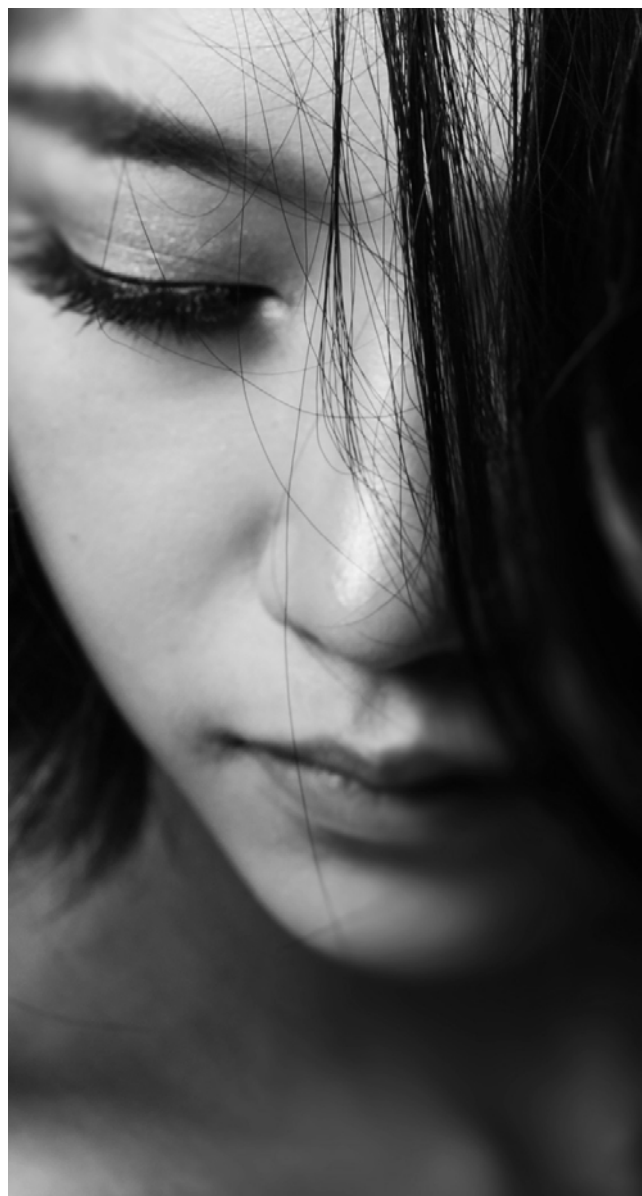
8 i Europakonventionen måste vägas mot andra konkurrerande rättigheter och friheter, inklusive det ofödda barnets. Men i Tidöpartiernas argumentation för grundlagsskydd av abort nämns enbart kvinnan. Det ofödda barnet är helt osynliggjort. Betyder detta att abort fram till födseln kan komma att bli verklighet efter en eventuell grundlagsändring?

Oavsett är det ett minst sagt märkligt förslag i en demokrati att den starkare parten skulle ges grundlagsskyddad rätt att avgöra om den försvarslösa parten ska få fortsätta leva eller inte.

Europakonventionen är sedan 1995 svensk lag och i den är rätten till liv (artikel 2) den mest grundläggande rättigheten. Barnkonventionen blev lag 2020 och denna säger i inledningen att barnet på grund av sin omognad har rätt till särskilt skydd och omvårdnad, inklusive lämpligt rättsligt skydd, både före och efter födseln. Europarådets resolution 1607 (2008) om säker och laglig abort uppmanar medlemsstaterna att göra allt för att eliminera behovet av abort, samt se till att kvinnor inte utsätts för en abortförespråkande agenda.

Abort är inte vilket ingrepp som helst. Som exemplen ovan visat har abort både känslomässigt och fysiskt skadat alltför många kvinnor. Vi uppmanar Tidöpartierna att avstå från en grundlagsändring som dessutom avhumaniserar det ofödda barnet och avviker från de konventioner som Sverige valt att göra till lag.

Denna debattartikel publicerades i Dagen 8 september 2023.

"Varje kvinna – oavsett ålder, bakgrund eller sexualitet – utsätts för ett trauma vid abort. En nivå av mänskligheten berörs. Detta är en del av hennes eget liv. När hon avslutar en graviditet skadar hon sig själv. Det finns inget oskyldigt med detta. Det handlar om liv. Det har inget att göra med om du tror att ett liv finns där eller inte. Du kan inte förneka att något skapas och att denna skapelse fysiskt blir till. Ofta kan traumat sjunka ner i det undermedvetna och aldrig komma upp till ytan under kvinnans livstid. Men det är inte en så alldaglig händelse som många abortförespråkare hävdar. Ett psykologiskt pris betalas. Det kan handla om en känsla av främlingskap, det kan vara att dra sig undan mänsklig värme, kanske en skadad modersinstinkt. Något händer på djupet i en kvinnas medvetande när hon avslutar en graviditet. Detta vet jag som psykiater."

JULIUS FOGEL, PSYKIATER

Fri översättning från artikeln *The abortion and mental health controversy*, David Reardon (2018, sid. 13)

**LIVLINAN
VID ABORT**
0771-77 78 79

LIVLINAN VID ABORT erbjuder rådgivning och samtalsstöd till kvinnor som är oplanerat gravida eller mår dåligt efter abort, samt till män och anhöriga som påverkats av en abort-situation. Jourlinjen är ett komplement till samhällets olika mottagningar och ett alternativ dit man kan vända sig i en utmanande situation.

TEL: 0771-77 78 79

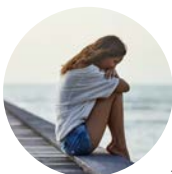
CHAT: manniskovarde.se/livlinan-vid-abort

MEJL: livlinan@manniskovarde.se

Vill du berätta om din aborterfarenhet för att hjälpa någon annan?
Kontakta oss! Du kan vara anonym om du önskar.
Skicka ett mejl till livlinan@manniskovarde.se

MÄNNISKOVÄRDE

arbetar inom följande ämnesområden:

ABORT

Vi vill öka respekten för de ofödda barnen så att de ses som egna individer och omtalas som barn. Vi vill se en minskning av de höga aborttalen i Sverige och goda alternativ till abort. Vi vill arbeta för en nollvision för aborter, det vill säga för ett samhälle där ingen ska behöva genomgå en abort och där efterfrågan minskas.

DÖDSHJÄLP

Vi vill verka för rätten till liv och för att det nuvarande förbudet mot dödshjälp och läkarassisterat självmord bevaras. Vi vill främja respekten för livet i alla faser och stödja initiativ för livshjälp istället för dödshjälp. Respekten för livet måste alltid vara det etiska rättesnöret i vården. Vårdens grundläggande etik är trots allt att aldrig skada, om möjligt bota, ofta lindra, alltid trösta.

FOSTERDIAGNOSTIK

Vi är positiva till fosterdiagnostik, men motsätter oss den fosterdiagnostik som används i syfte att utsortera ofödda barn med diagnoser och funktionsnedsättningar. Vi vill lyfta fram varje människas unika värde och arbeta för ett samhälle där alla människor är välkomna, oavsett egenskaper, funktionsnedsättningar och sjukdom.

SAMVETSFRIHET

Vi arbetar för rätten till samvetsfrihet inom vården i Sverige. Vårdpersonal skall inte behöva utsläcka en annan människas liv, varken genom abort eller dödshjälp. Samvetsfrihet är en mänsklig rättighet som slås fast i Europakonventionen och FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna.

SURROGATMÖDRASKAP

Vi tar ställning mot all form av surrogatmodraskap eftersom det leder till exploatering av kvinnor och gör barn till beställningsbara objekt och handelsvaror. En människa skall inte kunna beställas, säljas eller köpas till något pris.

För dig som vill lära dig de vanligaste prolife-argumenten.

Gratis PROLIFE-utbildning online

Läs mer på manniskovarde.se/prolife-utbildning

BOKRECENSION

"Slaget om aborträtten"

"Hur gör man för att nå utanför den läsekrets som redan är med på tåget?" undrar Sanna Torén Björling i efterordet till sin bok *Slaget om aborträtten* som gavs ut 2023. Hon anser att frågan är viktig för journalistikens trovärdighet eftersom den ju ska sträva efter att ta reda på hur saker ligger till.

Vill man nå utanför sin krets är det en bra början att låta båda sidor komma till tals på lika villkor och därefter överlåta till läsaren att bilda sig en egen uppfattning. Torén Björling behandlar dock inte de olika sidorna i abortfrågan på ett likvärdigt sätt. "Aborträttsmotståndare" inklusive amerikanska republikaner får etiketter pålagda som militant kristen, katoliker, protestanter, evangelikala, väckelsekristna, vita, populisterna, extrema, religiösa, fundamentalistiska, högerextrema och nyfascistiska. Abortförespråkare, inklusive amerikanska demokrater, omnämns på sin höjd som "aborträttsaktivister", förutom i slutet av boken där hon hävdar att de är högutbildade, urbana och "minoriteter av olika etnicitet, hudfärg och tro".

Torén Björling antyder att bröderna Koch och familjen de Vos är stora finansärer av prolife-rörelsen. Dock nämns ingenting om världens mest kända miljardärer som Warren Buffet, George Soros, Bill Gates och deras ekonomiska bidrag till abortindustrin. Och inte heller om de miljontals kronor som även svenska skattebetalare årligen bidrar

med till International Planned Parenthood Federation.

Både Ungern och Italien kritiserar sina abortrestriktiva hållningar. Dock kritiserar Ungern för att barnfamiljer får vissa skatteavdrag för att uppmuntra barnafödande, medan Italien får kritik för att ha dåliga ekonomiska villkor för föräldrar.

Professor Kristina Gemzell Danielsson på Karolinska Institutet påstås ha varit tonåring under en tid då gravida kvinnor kastade sig utför en trappa eller utsatte sig för heta bad för att framkalla missfall. Då börjar man undra hur gammal Gemzell Danielsson egentligen är? Enligt hitta.se är hon född i april 1962 och blev alltså tonåring 1975 när lagen om fri abort redan trätt i kraft i Sverige. Hon har alltså aldrig varit tonåring utan att fri abort varit lagligt i landet.

Enligt Torén Björling sjönk mödradödligheten i Nepal 2002 efter att landet legaliserat abort. Då låg den på 520 dödsfall per 100 000 levande födselar och 2022 hade den sjunkit till 116 dödsfall per 100 000 levande födselar. 1985 var dock mödradödligheten 1 171 per 100 000 levande födselar enligt WHO:s statistik, så den nedåtgående trenden var redan pågående innan abort legaliserades, men om detta nämns ingenting.

Det finns inte många källhänvisningar till påståendena i boken utan argumentationen ligger på nivån "man

vet", "ingenting tyder på" och det diffusa "forskningen visar". De källhänvisningar som faktiskt finns är från abortförespråkande organisationer som Guttmacherinstitutet, National Abortion Federation, Center for Reproductive Rights osv, vilka inte är opartiska.

Människovärde hade intervjuats inför utgivningen av boken och våra svar är publicerade i vårt blogginlägg från 20 oktober 2023: Boken "Slaget om aborträtten". I boken antyds att våra svar är motsägelsefulla eftersom vi inte anser att personnummer måste ges till ofödda barn vid eventuellt abortförbud. Vi gav även motivering till vår synpunkt, men den utelämnades. Ordagrant lydde vårt svar så här: Personnummer ges ju inte idag heller till ofödda barn som kommer att få födas. Och såvitt vi vet ges inte heller personnummer till ofödda i länder där abort är förbjudet. Torén Björling är själv mamma. Behövde hennes barn personnummer innan de föddes? Om inte, varför skulle det i så fall krävas av andras ofödda barn? Det är inte mer invecklat än att alla ofödda borde ha samma rätt att inte berövas livet genom abort.

Sammanfattningsvis är boken lättläst och intressant. Torén Björling är en duktig författare. Dock lyckas hon inte med sin ambition att lyfta journalistikens trovärdighet.

BRITA STORLUND, kommunikatör Människovärde

Dödshjälp förmedlar att vissa liv inte är värda att leva

Dödshjälp fortsätter att expandera i Kanada. Enligt prolife-sajten Life News har över 60 000 personer dött genom dödshjälp sedan det legaliserades 2016. I provinsen Quebec utgjorde döds-hjälpsfallen 6,8 procent av samtliga dödsfall 2023, vilket uppges vara världens högsta andel bland de länder som legaliserat dödshjälp.

Varje utvidgning av dödshjälpslagarna innebär att det hela tiden blir lättare, snabbare och billigare särskilt för människor med funktionsnedsättningar att få dödshjälp. Kritiker slår larm om att dödshjälp beviljas för patienter som inte är döende, men som hade kunnat leva bra liv om de bara fått den hjälp de behövde och att detta sänder signaler till funktionsnedsatta att de inte borde finnas. En 33-årig förlamad trebarnsmamma berättar att det tar 90 dagar att få en ansökan om dödshjälp beviljad, medan hon kan få vänta upp till åtta månader i extrem fattigdom innan

ekonomiskt bistånd för funktionsnedsättningen beviljas. Hon har lämnat in ansökan om dödshjälp och väntar på svar. Hon kritiserar Kanada för att först svälta funktionsnedsatta och avskärma dem från samhället för att sedan erbjuda dem att dö. Hennes önskemål är att många fler skulle höja sina röster för samhällets svaga och kräva att politikerna ställs till svars för det trasiga systemet.

Det pågår även en debatt om att sänka åldersgränsen så att minderåriga ska kunna beviljas dödshjälp, vilket redan är lagligt i Nederländerna och Belgien. Argumentet är att unga människor också kan uppleva outhärdligt lidande i livets slutskede på grund av obotlig sjukdom. Men i Nederländerna har det framkommit att unga med autism och andra intellektuella funktionsnedsättningar fått dödshjälp trots att de var fysiskt friska. I Belgien fick en fysiskt frisk 23-årig kvinna dödshjälp i maj

2022 för att hon plågades av allvarliga traumareaktioner efter terrorrådet på Bryssels flygplats 2016.

Något stopp på det sluttande planet finns heller inte i sikte. Enligt en ny kanadensisk undersökning anser 25 procent av de tillfrågade att även fattigdom och hemlöshet borde vara giltiga kriterier för dödshjälp.

I den mest folkrika provinsen Ontario har det dessutom framkommit felaktigheter med redovisningen av dödshjälp. Forskaren Patricia Maloney begärde ut detaljer om faktureringskoder och fann att dödshjälp faktureras med samma koder som för palliativ vård. Detta betyder att kostnaderna för dödshjälp i Ontario är högre än vad som redovisas och att ingen vet hur mycket det egentligen kostar. Det betyder också att de redovisade kostnaderna för den palliativa vården ser högre ut än vad de i själva verket är.

Självbestämmande ett dåligt argument för dödshjälp

Under Almedalsveckan 2023 anordnade dödshjälpsorganisationen Rätten Till en Värdig Död (RTVD) en paneldiskussion med deltagare från fyra politiska partier, nämligen Socialdemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet och Miljöpartiet. Självbestämmande var ett av deras gemensamma argument för legalisering av dödshjälp. Eftersom vi inte själva bett om att få bli födda, måste vi åtminstone ha rätt att bestämma om vi vill dö, hävdade en av paneldeltagarna.

Den brittiske läkaren Calum Miller, som vi många gånger hänvisat till i abortfrågan, har på sin hemsida Calum's blog ett långt inlägg om dödshjälp (han inkluderade även assisterat självmord i begreppet). I inlägget går han igenom många olika argument mot dödshjälp men med särskilt fokus på frågan om autonomi/självbestämmande.

Självbestämmande är ett vanligt argument för dödshjälpsförespråkare, men Miller menar att det aldrig tydliggörs varför just självbestämmandet skulle vara överordnat andra viktiga värden.

Västvärldens betoning på självbestämmande verkar inte heller ha gjort oss mer nöjda med livet. Det är enligt Miller istället vanligare att vi i väst uttrycker att livet saknar mening. Och om självbestämmandet är så viktigt, varför ska en eventuell dödshjälpslag innehålla några restriktioner överhuvudtaget? Varför skall lagen i så fall neka dödshjälp för exempelvis barn, anorektiker eller människor som bara är allmänt trötta på livet? Och även om en dödshjälpslag å ena sidan skulle kunna innebära en högre grad av självbestämmande för någon, så skulle det å andra sidan istället beröva självbestämmande från många fler. Att bestämma över sin egen död angår nämligen inte enbart den enskilda patienten, utan det finns så gott som alltid anhöriga och vårdpersonal som också berörs, ibland mot sin vilja.

Det är enligt Miller dessutom en myt att legalisering av dödshjälp automatiskt leder till större valfrihet. Vi människor är helt enkelt alltför ofta utsatta för olika typer av press för att vi plötsligt skulle vara immuna mot press

när det kommer till dödshjälp. Många patienter skulle känna sig pressade av omgivningen eller av vården att avsluta sitt liv istället för att ligga någon till last. Varje dödshjälpslag innehåller dessutom begränsningar i självbestämmandet, till exempel kriteriet att patienten ska ha en kronisk eller dödlig sjukdom, så inte ens dödshjälpslagarna stödjer argumentet om självbestämmande.

Det finns också begränsningar i självbestämmandet som vi inte bara accepterar utan anser nödvändiga. Självvalda amputeringar, organförsäljning, dvärgkastning, slaveri osv. är exempel på företeelser där vi välkomnar begränsningar istället för självbestämmande, även om dessa skulle ske med samtycke från de berörda.

Det går inte att avsäga sig mänskliga rättigheter. Rätten till liv är den mest grundläggande rättigheten och den ska vi värna. Dödshjälpslagar innebär ett allvarligt avsteg från rätten till liv och måste bekämpas.

Du har väl inte missat MÄNNISKOVÄRDESPODDEN?

Under våren kommer vi släppa nya avsnitt om surrogatmödraskap och dödshjälp på Människovärdespodden. Du har väl inte missat avsnitt 1–15 om abort? Annars in och lyssna nu!

Du hittar oss där poddar finns eller på manniskovarde.se/podd.

Finns även på den kristna streamingtjänsten Keystory.

Ge en testamentsgåva till nästa prolife-generation!

Många väljer att i sitt testamente skriva in en ideell organisation. Vi vill därför upplysa om möjligheten att testamentera en valfri gåva till Människovärde. Med en testamentsgåva bidrar du till att arbetet kan fortsätta så att även kommande generationer kan få lära sig om det mänskliga livets okränkbara värde, och i sin tur bära facklan vidare.

Människovärde tar inte emot statliga bidrag utan är helt beroende av gåvor och medlemsavgifter. Att inkludera Människovärde i ditt testamente är därför att göra en viktig insats för vårt arbete. Oftast är det inte särskilt svårt att skriva ett testamente, men om du känner dig osäker bör du rådfråga en jurist. Kom ihåg att du måste ange vårt organisationsnummer (802510-0507) i testamentet.

Läs mer på:

manniskovarde.se/testamente

Har du frågor mejla oss på

info@manniskovarde.se

eller ring 018-12 93 00.

Hjälp oss att bli en ännu starkare röst

1 BLI MEDLEM

Som medlem bidrar till vårt arbete genom en årlig medlemsavgift.

Fyll i formulär på:
manniskovarde.se/bli-medlem

2 BLI MÅNADSGIVARE

Som månadsgivare ger du minst 100 kr per månad via autogiro eller får en betalningsavi via mejl.

Läs mer på manniskovarde.se/bli-manadsgivare.

3 GE EN GÅVA

Swisha till 123-147 13 41

Ge till vårt bankgiro 5219-0238

Ge med ditt kort på manniskovarde.se/ge-engava

4 BLI FÖRETAGSSPONSOR

Som företagare kan du vara med och sponsra vårt arbete.

Läs mer på manniskovarde.se/bli-foretagssponsor

5 GILLA OCH DELA VÅRA INLÄGG PÅ SOCIALA MEDIER

På våra sociala medier (Instagram, Facebook & Twitter) har vi mycket aktivitet med både inlägg, händelser, utbildningsserier och nyheter från prolife-organisationer i andra länder. Gilla och dela våra inlägg så är du en röst för livet till dina följare!

**FLER TIPS OM HUR DU KAN ENGAGERA DIG
I VÅRA FRÅGOR HITTAR DU PÅ
manniskovarde.se/engagera-dig**

Olivia Maurel föddes av surrogatmamma

Olivia Maurel från Frankrike föddes 1991 av en surrogatmamma i den amerikanska delstaten Kentucky. Under uppväxten tyckte hon alltid att det var konstigt att hon var född där och inte i Frankrike, men hennes föräldrar berättade inget förrän hon i vuxen ålder tagit ett DNA-test och själv tog upp saken med sin pappa. I ett reportage på Daily Mail den 12 januari 2024 berättar hon om sina erfarenheter som lett till att hon idag arbetar för ett totalförbud av surrogatmödraskap.

Olivias föräldrar var förmögna och materiellt saknade hon ingenting. Hon gick i de bästa skolorna och åkte på resor till Palm Beach i Florida. Familjen hade barnflickor och annan personal. Känslomässigt mådde Olivia dock inte bra. Hon led av förkastelse och separationsångest, och som barn skrek hon hejdlöst om föräldrarna gick hemifrån utan henne. Med jämnåriga hade hon svårt att skapa långvariga relationer på grund av att de uppfattade henne klängig och kvävande. I övre tonåren började hon använda alkohol och droger och gjorde flera självmordsförsök. Situationen blev bättre när hon som 24-åring bildade egen familj, men i ett tal i det tjeckiska parlamentet säger hon att hennes problematik i viss mån förts över till de egna barnen. Och det var när hon själv fick barn som det blev tydligt för

henne att surrogatmödraskap är något ont. Inga miljoner i världen kunde ha fått henne att lämna bort något av sina barn.

Efter DNA-testet kom Olivia i kontakt med biologiska halvsyskon i USA och även med surrogatmamman som även var äggdonator och således Olivias biologiska mamma. Hon hade blivit surrogatmamma i en ekonomiskt trängd situation där hon dessutom var traumatiserad efter att ett av hennes barn förolyckats i hemmet. För Olivia är det ofattbart att en kvinna i ett sådant instabilt läge kunde godkännas som surrogatmamma, men anledningen var antagligen pengarna som agenturen kunde tjäna på arrangemanget.

Vid den första kontakten med biologiska mamman hade Olivia egentligen velat fråga varför just hon såldes och ingen av de andra syskonen. Den fråga hon ställde var dock bara vilken favoritfärg mamman hade, och det visade sig vara exakt samma som Olivias favoritfärg. Utseendemässigt var de också lika och Olivia fick för första gången uppleva att det fanns släktingar som hon liknade. Kontakten till mamman ebbedock ut efter några veckor och Olivia tror inte att den kommer att återupptas.

Olivia upplever sin födelse som en

planerad transaktion som kostade hennes franska föräldrar en stor summa pengar. Även hennes födelsedag hade planerats in på förhand för att passa ihop med andra viktiga datum. Hon har fått veta att surrogatmamman hade begärt att de skulle föra bort Olivia direkt efter förlossningen, för hade hon fått hålla henne hade hon inte klarat av att lämna henne ifrån sig.

Efter att Olivias berättelse fått spridning 2023 har andra surrogatmammor kontaktat henne och berättat att de djupt ångrar sitt beslut att bli surrogatmamma. Olivia hävdar att enda sättet att skydda kvinnor och barn från detta är att helt förbjuda all form av surrogatmödraskap. Liksom många andra säger Olivia att altruistiskt surrogatmödraskap (utan betalning) bara är en myt. Betalningen är i dessa fall också skyhöga men kamoufleras som "ersättning för kostnader". Det finns enligt Olivia ingen form av surrogatmödraskap som på något sätt skulle vara en bättre eller lindrigare form.

På grund av att Olivia offentligt tagit avstånd från surrogatmödraskap har relationen till de franska föräldrarna blivit mer distanserad. Hon säger att hon inte hyser minsta agg mot dem, men att hon inte kan vara tyst om det trauma som surrogatmödraskap innebär.

Fängelsedomar för olagliga distansaborter

En 19-årig kvinna i den amerikanska delstaten Nebraska blev 2023 dömd till tre månaders fängelse för en olaglig abort som enligt åklagaren skedde i vecka 29. Kvinnans mamma hade beställt abortpiller på distans och tillsammans hade de lagt den lilla kroppen i en plastpåse, kört till en avskild plats där de bränt och grävt ner kroppen. Efteråt hade de grävt upp kroppen på nytt och bränt den igen. Enligt obduktionsrapporten finns möjligheten att barnet kan ha fötts levande. Även om det inte fanns luft i barnets lungor, kan det enligt rapporten bero på att det kvävts i plastpåsen. Både kvinnan och hennes mamma har erkänt sig skyldiga. Mamman dömdes i september 2023 till två års fängelse, med möjlighet till frigivning efter ett år.

På Aftonbladets ledarsida kritiserar man inte själva brottet utan det faktum att Meta (Facebooks moderbolag) lämnat ut bevismaterial till polisen. Meta hade dock inte lämnat ut en privat chatt om en laglig abort utan gensvarat på poli-

sens brottsutredning angående ett dött barn som bränts och grävts ner. På DN kritiserar man restriktiva abortlagar som vissa amerikanska delstater, inklusive Nebraska, nyligen antagit. Dock skedde denna händelse våren 2022 då fri abort ännu var garanterad för hela USA.

En debatt huruvida abort ska vara straffbart pågår även i Storbritannien efter att en trebarnsmamma dömts till 28 månaders fängelse för en olaglig distansabort omkring vecka 33 och som utfördes i maj 2020. Gränsen för distansaborter är vecka 10. Domstolen ansåg att kvinnan varit medveten om att graviditeten gått längre än hon uppgett eftersom hon mellan februari och maj 2020 gjort olika internetsökningar om abort. En av dessa sökningar indikerade att hon planerade en abort i sjätte månaden. Kvinnan släpptes fri efter att straffet omvandlats till 14 månaders villkorligt fängelse.

Läkaren Calum Miller, som forskar om abort på universitetet i Oxford, säger å

ena sidan att stor medkänsla för kvinnan behövs i situationer som dessa. Även om kvinnan agerat fel kan det finnas förmildrande omständigheter, och sådant tar domstolar hänsyn till även vid andra brott. Han menar å andra sidan också att kvinnor som gör olagliga aborter är kapabla att ta ansvar för sina handlingar. Ett ofött barn i vecka 33 är ett fullgånget barn som kan känna smärta och rädsla, och som vanligtvis överlever om det föds för tidigt i samma vecka. Barnet är det verkliga offret.

Skrämmande är enligt Miller också att abortindustrin använder dessa fall som ursäkt för att propagandera för att abort bör vara lagligt fram till födseln. Fastän det från början var de som ansvarslöst skickade abortpiller per post utan att rätt graviditetsvecka fastställts, och utan att ta hänsyn till de medicinska och juridiska risker de därmed utsatte kvinnorna för. Det är aborterna, och inte kvinnorna, de i praktiken värnar om.

En tidigare abortläkares bekännelser

Fri översättning av Bernard Nathansons text som först publicerades i tidningen *The Milford Citizen* i Connecticut den 18 maj 1986.

Jag är personligen ansvarig för 75 000 aborter. Detta ger mig mandat att tala till dig med viss auktoritet i frågan. Jag var med och grundade NARAL¹ (National Association for the Repeal of the Abortion Laws) i USA 1968. En sanningenlig opinionsundersökning skulle då ha visat att de flesta amerikaner var emot fri abort. Men inom fem år hade vi övertygat Högsta domstolen om att utfärda beslutet 1973 som i praktiken legaliserade fri abort fram till födseln i hela USA².

Hur lyckades vi med detta? Det är viktigt att förstå taktiken eftersom denna taktik, med en eller annan variant, har använts i hela västvärlden för att ändra abortlagen.

Den första taktiken var att fånga media. Vi övertygade medierna om att vårt arbete med att införa fri abort var väl underbyggt. Medvetna om att en verklig opinionsundersökning hade motbevisat oss, fabricerade vi helt enkelt resultat från påhittade omröstningar. Till media kommunikerade vi att våra opinionsundersökningar visade att 60 procent av amerikanerna var för fri abort. Detta är taktiken för att få en lögn att bli en sanning. Få människor vill nämligen vara i minoritet.

Vi lyckades sälja in vår handlingsplan för fri abort genom att fabricera antalet illegala aborter som årligen gjordes i USA. Den verkliga siffran närmade sig 100 000 men siffran vi upprepade gånger gav till media var 1 000 000. Att upprepa den stora lögnen tillräckligt ofta övertygar till sist allmänheten. Antalet kvinnor som dog av illegala aborter per år var runt 200–250. Antalet som ständigt matades till media var

10 000. Dessa falska siffror slog rot i amerikanernas medvetande och många övertygades om att vi behövde liberalisera abortlagen.

En annan myt som vi genom media matade till allmänheten var att legalisering av abort bara skulle innebära att de aborter som redan skedde olagligt istället skulle göras lagligt. Faktum är dock att abort nu används som en primär preventivmetod i USA och det årliga antalet aborter har ökat med 1500 procent sedan legaliseringen.

Den andra taktiken var att spela det katolska kortet. Vi förtalade systematiskt den katolska kyrkan och dess "socialt efterblivna idéer" och pekade ut den katolska hierarkin som skurken i motståndet mot abort. Detta kort spelade vi ständigt. Vi matade media med lögnar som "vi vet alla att motstånd mot abort kommer från hierarkin och inte från de flesta katoliker" och "opinionsundersökningar bevisar gång på gång att de flesta katoliker vill ha en reform av abortlagstiftningen". Och allt detta trummade media sedan in i det amerikanska folket och övertygade dem om att alla som motsätter sig fri abort står under den katolska hierarkins inflytan-

de och att katoliker för abort är upplysta och framåtsträvande. Syftet med denna taktik var att folk skulle tro att det enbart var vissa katolska grupper som var mot abort. Det faktum att även andra kristna, såväl som andra religioner, inklusive prolife-ateister, helhjärtat var (och fortfarande är) emot abort, undertrycktes ständigt.

Den tredje taktiken var ett förnekande av alla vetenskapliga bevis för att livet börjar vid befruktningen. Jag får ofta frågan vad som fick mig att ändra mig. Hur förändrades jag från framstående abortförespråkare till prolife-förespråkare? År 1973 blev jag chef för avdelningen för obstetrik på ett stort sjukhus i New York City. Då fick jag till uppgift att inrätta en perinatal forskningsenhet, precis i början av en stor ny teknik som vi nu använder varje dag för att studera fostret i livmodern³. En favorittaktik för abortförespråkare är att insistera på att det är omöjligt att definiera när livet börjar; att den frågan är teologisk, moralisk eller filosofisk, allt annat än en vetenskaplig fråga. Läran om fostrets utveckling tydliggör dock att livet börjar vid befruktningen och då ska det också åtnjuta allt skydd och all omsorg som alla andra.

Varför, kan man fråga sig, misskrediterar vissa amerikanska läkare som är insatta i vetenskapen om fosterutvecklingen sig själva genom att utföra aborter? Enkel matematik: om varje abort ger 300 dollar betyder 1,55 miljoner aborter uppemot 500 miljoner dollar årligen till abortindustrin, varav det mesta hamnar i abortläkarens ficka. Det är uppenbart att fri abort handlar om ett avsiktligt avslutande av vad som onekligen är mänskligt liv. Det är en otillbörlig handling av dödligt våld. Man måste

medge att det kan vara skrämmande att bli oplanerat gravid. Men att lösningen skulle finnas i ett avsiktligt förstörande av liv är att sabotera det positiva i den mänskliga uppfinningsrikedomen. Svaret på sociala problem är inte heller att överlämna den offentliga välfärden till det klassiska utilitaristiska⁴ synsättet. Som vetenskapsman vet jag, inte bara tror, jag vet att mänskligt liv börjar vid befruktningen. Även om jag inte är en formell religionsutövare, tror jag av hela mitt hjärta att det finns en gudomlig

existens som befaller oss att proklamera ett slutgiltigt och oåterkalleligt stopp för detta oändligt sorgliga och skamliga brott mot mänskligheten.

Källa: Confession of an Ex-Abortionist | Confessions and Commentaries of a Catholic (wordpress.com)

¹ NARAL är en amerikansk icke-statlig lobbyorganisation som förespråkar fri abort för hela USA.

² Domstolsbeslutet Roe mot Wade.

³ Ultraljudstekniken

⁴ Utilitarism = nyttofilosofi, dvs. en handling anses rätt om den maximerar nyttan.

Du missar väl inte vår blogg?
manniskovärde.se/blogg

FÖRSÄKRAD VS FÖRTVIVLAD

Vi ser till att ert företag har rätt försäkring!
www.fkomp.com | 018-37 01 45

FÖRSÄKRINGS
kompetens

Försäkringskompetens är försäkringsförmedlare med stor erfarenhet inom företagsförsäkring och riskhantering

Ny upplaga ute av boken om Abby Johnsons liv

"Medan jag lyfte upp skannern och justerade inställningarna på maskinen, debatterade jag tyst med mig själv... Jag hade ingen aning om att de närmaste tio minuterna skulle få min värdegrund att vackla och få mig att slå in på en helt ny livsväg... Jag såg bebisens hela, perfekta profil. Jag såg tydligt huvudprofilen, båda armarna och benen, och till och med de små fingrarna och tårna. Perfekt."

Boken *Oplanerat* finns att köpa på sjobergsforlag.se. Den är tidigare utgiven med namnet *Drabbad av verkligheten*.

Boken finns också som film i HimlenTV7:s playarkiv. Kan streamas/visas utan kostnad eller registrering.

himlentv7.se/play/oplanerat_pg2532/

**Ge gärna tidningen vidare
när du läst klart den!**